

Prométheusz:

Filmelemzés, és Elmélkedés Az Emberiség Alkotójáról, Alkotóiról

Néhány ember még manapság is úgy véli, hogy nem az evolúció során jöttünk mi emberek létre. Azonban vannak olyanok, akik elfogadják az evolúciót, de azt mondják, hogy valamilyen természetfölötti erő segítségével történhetett mindez. Például a katolikus hit világban úgy hiszik, egy személy, az Isten alkotta az élőlényeket a Földön beleértve minket, embereket is. *“Kezdetben teremté Isten az eget és a földet. A föld pedig kietlen és puszta vala, és setétség vala a mélység színén, és az Isten Lelke lebeg vala a vizek felett. (I. Mózes 1,1-5)”*¹ „A Föld teremtésének hatodik napján, „a maga képére és hasonlatosságára” teremtette Isten az embert (I. Mózes 1:26–27).”² Az ember pedig a földből származik. *„Az ember (adam) a földből (adama) származik.”*³

A mezopotámiai, azaz a babiloni teremtésmítosz, más néven a Teremtés Hét Táblája, a világ legrégebbi, az univerzum és az ember teremtéséről szóló alkotása. Ezek az agyagtáblák mitologikus történeteket mutatnak meg, amelyeket ékírással rögzítettek. A Hatodik tábla nevű részben az ember teremtéséről van szó. Marduk főisten egy feláldozott istenség vérével és agyaggal egy embert formált, és Lullának nevezte el. *„Vért kötök meg, csonttal csipkézem a húst; / íme, életre hívom Lullát! Ember legyen a neve! / Megteremtem Lullát, az embert! / Tiszte s kötelessége légyen az istenek szolgálata, / öröme az ég és alvilág urainak!”*⁴

Az ember teremtése a germán regék és mondákban is meg lett magyarázva, és a Gylfi király kalandjai címen apáról fiúra szállt a történet, sok történet közül ez is bekerült a nagy Eddába. A király vándorútja során rá akart lenni a titkos tudományra, azaz arra, hogy az istenek hogyan teremtették az emberiséget. Találkozik is három istennel, akik álnéven mutatkoznak be neki. Beszélnek a világ keletkezéséről, az emberek teremtéséről, arról, hogy hogyan keletkezett a szivárvány. Szóba jön a világfa, az istenek és azok állatai, végül a világ vége, mely egyben egy új világ kezdete is. A világ keletkezését Ymir nevű óriásnak köszönhetjük. Amikor a világ még csak egy hatalmas szakadék volt, kialakult a jég és kő

---

¹ <https://www.bible.com/hu/bible/84/GEN.1.1-10.HUNK>

² http://biblia.hu/a_biblia_a_magyar_kepzomuveszetben/az_ember_teremtese

³ <https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/BibliaJegyzetek-jegyzetek-a-katolikus-bibliahoz-3/bevezetes-a-torveny-ot-konyvehez-68/teremtes-konyve-ter-98/>

⁴ <https://terebe.hu/keletkultinfo/teremtes.html#2> (Mezopotámiai Teremtéstörténet: Gilgames Teremtés: Hatodik tábla)

(Niflheim), valamint a tűz országa (Muspell). Ymir Niflheimben született, az óriás tehén segítségével Bur isten is megszületett, majd később fia, Odin is. „Az óriás tehén nyalta, nyalogatta a sós dérsziklákat, s íme, a sziklák emberi formát öltöttek, kilépett belőlük a fenségesen szép Bur isten. Bur isten gyermekei óriás lányokkal házasodtak össze, s isteni gyermekeket hoztak világra: az első gyermek Odin volt...”⁵ Aztán egy harc alakult ki az istenek és a dóróriások között, amiből győztesen az istenek kerültek ki. Megölte Odin testvéreivel Ymirt, és belőle teremtették meg a világot. „Koponyájából lett az ég; négy sarkán négy törpe állott: Kelet, Nyugat, Észak és Dél. Csontjából keletkeztek a hegyek, véréből a tenger és a tavak, hajából a fák és a bokrok, fogából a kőgörgetegek és a sziklák.”⁶ Az emberek teremtéséről is választ kapott Gylfi király. „... három isteni fivér - a tengerparton haladva - két fatörzset talált.”⁷ Ebből az anyagból készült az első emberpár. „Odin isten életet lehelt beléjük, Hönir isten értelmet adott nekik, és járnit tanította őket, Loki isten pedig kiformálta arcukat, s megtanította őket látni, hallani és beszélni.”⁸ Ezek után a férfit Aszkrnak, a nőt Emblának nevezték el.

Az azték teremtéstörténet szerint, a világ létrejöttét három istennek köszönhetjük, a Földistennőnek és Quetzalcoatl-nak (Tollaskígyó), Tezcatlipoca-nak, akik lehozták az istennőt az égből. „Ekkor a két isten hatalmas kígyóvá változott, és az egyik a jobb kezénél, a másik a bal lábánál fogva ragadta meg az istennőt, és így szétszakítva őt, a lapockájánál kezdődő feléből teremtették meg a földet, másik felét visszavitték az égbe.”⁹ A Földistennő hajából alkották a fákat, a virágokat, füveket az istenek, szeméből patakokat és barlangokat alkotnak, szájából nagyobb barlangokat és folyókat, orrából pedig a völgyeket, majd vállaiból a hegyeket. Azonban az éjszakában sikítózott az istennő, mert az emberek után vágyakozott, ezért a Napisten nyilat kora reggel kilötte. „Ahol a nyíl a földbe fúródott, lyuk támadt, és a lyukból kilépett egy férfi és egy asszony, a férfit Karvalynak és az asszonyt Növényhajnak nevezték.”¹⁰

A film elején egy hófehér bőrű, szőrtelen lényt látunk, habár emberhez nagyon hasonló külsőleg, mégis földönkívülinek, idegennek fest. A szemei nagyok, feketés

---

⁵ Dömötör Tekla (1965): Gylfi király kalandjai: 2. A világ keletkezése. In: Dömötör Tekla (szerk.): *Germán, Kelta Regék és Mondák*, Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó, Budapest. 18. oldal

⁶ Dömötör Tekla (1965): Gylfi király kalandjai: 2. A világ keletkezése. In: Dömötör Tekla (szerk.): *Germán, Kelta Regék és Mondák*, Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó, Budapest. 19. oldal

⁷ Dömötör Tekla (1965): Gylfi király kalandjai: 2. A világ keletkezése. In: Dömötör Tekla (szerk.): *Germán, Kelta Regék és Mondák*, Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó, Budapest. 19. oldal

⁸ Dömötör Tekla (1965): Gylfi király kalandjai: 2. A világ keletkezése. In: Dömötör Tekla (szerk.): *Germán, Kelta Regék és Mondák*, Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó, Budapest. 19. oldal

⁹ <https://mek.oszk.hu/00100/00192/html/001.htm#d29> (Azték Teremtéstörténet: A világ teremtése)

¹⁰ <https://mek.oszk.hu/00100/00192/html/001.htm#d29> (Azték Teremtéstörténet: A világ teremtése)

árnyalatúak és pupillái kereszt alakúak, félelmetes látványt nyújtanak. Nagyméretű intelligens lény. Maga a Prométheusz film kulcsfontosságú személye ez az úgynevezett Mérnök, sokan Teremtőinknek, vagy Tervezőnek hívják. Sok ilyen földönkívüli él egy bolygón, amit Paradicsomnak hívnak. A film első néhány percében tanúi lehetünk, hogyan is teremtenek új életet a mérnökök. Egy fekete folyadékot elfogyasztva elkezd az új élet létrehozását, ezzel feláldozva saját életét. Rögtön, amint megitta a fura anyagot, kezd feketévé válni a teste, és a film meg is mutatja, hogy azonnal megváltoztatja a Mérnök DNS-ét, tönkre teszi a testét. Miközben beesik egy folyóba, szétmállik, és az élet elkezd kialakulni a bolygón. Ezzel a folyamattal jöhetett létre a Földön az emberiség is.

Mind a bibliai, az azték, a babiloni és a germán teremtésmítosz, még a filmé is összeköttetésben áll egymással. Mindegyiknél a földből jön létre az emberiség, és valamilyen szinten egy áldozat segítségével jön létre az élet a Föld nevű bolygón. (A bibliai teremtésben Isten is feláldozza idejét és energiát fordít arra, hogy megalkosson minket.) Mi lesz, ha majd mi leszünk az alkotói valaminek, vagy valakiknek, akkor talán nekünk is fel kell majd áldoznunk valami értékes dolgunkat. Talán, hogy elérjük célunkat fel fogjuk áldozni halandó testünket.

Minket, embereket, gondolkodó lényeket mindig is foglalkozta az a kérdés, hogy honnan származunk. Vajon ki alkotott meg bennünket? Hol vannak most ők, és őket ki alkotta? Talán ezekre soha nem kapjuk meg a választ, vagy csak akkor tudnánk meg a választ, mikor már túl késő lenne.

Források:

Ridley Scott (2012): Prométheusz, Scott Free Productions, Brandywine Productions, 20th Century Fox

Dömötör Tekla (1965): *Germán, Kelta Regék és Mondák*. Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó, Budapest.

<https://www.youtube.com/watch?v=hmRTrRxJ328> (2020.12.10.)

<https://readcomiconline.to/Comic/Prometheus-The-Complete-Fire-and-Stone> (2020.12.10.)

http://biblia.hu/a_biblia_a_magyar_kepzomuveszetben/az_ember_teremtese (2020.12.10.)

https://www.nkp.hu/tankonyv/irodalom_9_nat2020/lecke_02_004 (2020.12.10.)

<https://terebess.hu/keletkultinfo/teremtes.html#2> (2020.12.10.)

<https://mek.oszk.hu/00100/00192/html/001.htm#d29> (2020.12.10.)

<https://www.bible.com/hu/bible/84/GEN.1.1-10.HUNK> (2020.12.10.)

<https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/BibliaJegyzetek-jegyzetek-a-katolikus-bibliahoz-3/bevezetes-a-torveny-ot-konyvehez-68/teremtes-konyve-ter-98/> (2020.12.10.)